

European
Commission

EMAS

úloha pri prechode na
udržateľné financovanie
PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA

ÚLOHA EMAS PRI PRECHODE NA UDRŽATEĽNÉ FINANCOVANIE

Parížska dohoda o zmene klímy umocňuje udržať nárast priemernej globálnej teploty v tomto storočí výrazne pod 2°C a 17 cieľov trvalo udržateľného rozvoja (SDG) Agendy 2030 sú zastrešujúcimi usmerneniami pre trvalo udržateľné hospodárenie. Trvalo udržateľné hospodárenie je založené na obchodných modeloch, ktoré riešia sociálne a ekologické výzvy spojením cieľov v oblasti udržateľnosti a hospodárskych cieľov. Na dosiahnutie týchto cieľov sú však potrebné významné verejné a súkromné investície. To sa odráža aj v článku 2 Parížskej dohody, ktorý hovorí, že „zosúladenie finančných tokov s cestou k nízkym emisiám skleníkových plynov a vývoju odolnému voči zmenám klímy je kľúčové pre celosvetovú odozvu na hrozbu zmeny klímy, v kontexte trvalého rozvoja a snahy o odstránenie chudoby.“¹

Finančný sektor je nevyhnutný, pokiaľ ide o financovanie udržateľného podnikania, pretože pre transformáciu nášho hospodárskeho systému stále existuje značná investičná medzera. Napríklad len na dosiahnutie európskych cieľov v oblasti klímy a energetiky je do roku 2030 nevyhnutná ďalšia celoeurópska investícia vo výške 180 miliárd EUR.² Tieto

investície nemôžu byť pokryté iba z verejných výdavkov. Preto je mobilizácia súkromného kapitálu nutná.³

Finančný systém, ktorý smeruje kapitál do ekologických a sociálne prijateľných ekonomických aktivít, môže byť silnou oporou zelenej ekonomiky. Iniciatívy s jasnými kritériami pre udržateľné investície, ako je znižovanie účasti,⁴ môžu využiť existujúce trhové mechanizmy na zabránenie získavania zdrojov pre znečisťujúce a sociálne škodlivé činnosti a namiesto toho uľahčiť získavanie prostriedkov na ekologické a spoločensky prospešné projekty.

Udržateľné podnikanie má stabilizačný účinok aj na globálnych finančných trhoch. Keďže spoločnosti s udržateľným obchodným modelom berú do úvahy dlhodobé riziká a príležitosti, vyvážia rizikové krátkodobé myslenie na finančných trhoch. To je tiež nevyhnutné vzhľadom na prípadnú finančnú krízu v budúcnosti: Ďalší šok, ktorý zasiahne finančné trhy, by obmedzil nevyhnutné investície do transformačného procesu ekonomického systému a vrátil cieľ udržateľného hospodárstva späť o niekoľko rokov dozadu.

Cieľom udržateľného financovania je smerovať tok kapitálu k udržateľným hospodárskym činnostiam zohľadnením environmentálnych, sociálnych a riadiacich kritérií (ESG).

Trvalo udržateľné financovanie je o financovaní aktivít, ktoré produkujú udržateľný tovar a/alebo ponúkajú udržateľný tovar alebo služby.

¹ https://unfccc.int/files/meetings/paris_nov_2015/application/pdf/paris_agreement_english.pdf

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>

³ http://www.g20-insights.org/wp-content/uploads/2017/04/Climate_Green-Finance_V2.pdf

⁴ Znižovanie účasti predstavuje odstránenie investičného majetku zo spoločností zapojených do činností, ktoré sú škodlivé pre životné prostredie.

AKTUÁLNY VÝVOJ UDRŽATEĽNÉHO FINANCOVANIA V EURÓPSKEJ ÚNII

V decembri 2019 sa našla politická dohoda pre schválenie Nariadení o taxonómii, pričom Rada prijala nariadenie 15. apríla 2020.

Cieľom je teraz schváliť nariadenie v parlamente do roku 2020, aby mohlo vstúpiť do platnosti v roku 2021.

Na základe realizácie cieľov trvalo udržateľného rozvoja a Parížskej dohody predložila začiatkom roka 2018 Európska komisia [Akčný plán: financovanie udržateľného rastu](#). Všeobecným cieľom akčného plánu je „prepojiť financovanie s konkrétnymi potrebami európskeho a svetového hospodárstva v prospech planéty a našej spoločnosti“.⁵

Cieľom akčného plánu a jeho regulačných návrhov je vybudovať rámec pre udržateľné investície a podporiť transparentnosť a dlhodobé myslenie vo finančnom a reálnom hospodárstve. To by sa malo dosiahnuť pomocou nasledovných opatrení:

→ Celoeurópsky klasifikačný systém **alebo taxonómia**, ktorá umožňuje investorom opätovne zamerať svoje investície na udržateľnejšie technológie a podniky.

Rámec taxonómie EÚ pokrýva šesť environmentálnych cieľov EÚ:

- 1) zmierňovanie zmeny klímy;
- 2) adaptácia na zmenu klímy;
- 3) udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov;
- 4) prechod na obehové hospodárstvo;
- 5) prevencia a kontrola znečisťovania;
- 6) ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

Prvé zameranie sa sústredilo na zmierňovanie zmeny klímy a adaptáciu na ňu: identifikuje hospodárske činnosti, ktoré podporujú dosiahnutie týchto cieľov bez toho, aby významne poškodili iný environmentálny cieľ.

→ Implementácia **označovania EÚ** v súlade s taxonómiou EÚ pre produkty zeleného financovania s cieľom uľahčiť investorom rozpoznanie udržateľných investičných produktov.

→ Skupina technických expertov pre udržateľné financovanie dňa 18. júna 2019 zverejnila svoju správu o dobrovoľnom nelegislatívnom štandarde EÚ pre zelené dlhopisy (EU-GBS) a v marci 2020 príručku použiteľnosti pre štandard EÚ v oblasti zelených dlhopisov s cieľom poskytnúť Komisii odporúčania na implementáciu EÚ GBS..

→ Okrem toho JRC zverejnilo v decembri 2019 svoj druhý návrh správy o environmentálnej značke EÚ pre retailové finančné služby (rozsah a kritériá).⁸

→ Podpora transparentnosti súvah spoločností, pokiaľ ide o udržateľnosť, zavedením základných požiadaviek na účastníkov finančného trhu, ako aj nefinančných správ spoločností (najmä so zameraním na informácie týkajúce sa klímy).⁹

→ V júni 2019 Európska komisia zverejnila usmernenie, ako nahlasovať informácie súvisiace s klímou.¹⁰

Európska komisia sa zaviazala preskúmať smernicu o nefinančných správach v roku 2020 a konzultácie prebiehajú do polovice júna 2020.

→ Podpora udržateľného riadenia a obmedzenie krátkodobého myslenia na finančných trhoch.¹¹

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>

⁶ 2 stranový sumár hlavných odporúčaní

⁷ https://ec.europa.eu/info/files/200309-sustainable-finance-teg-green-bond-standard-usability-guide_en

⁸ https://susproc.jrc.ec.europa.eu/Financial_products/docs/20191220_EU_Ecolabel_FP_Draft_Technical_Report_2-0.pdf

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DE/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>

Ďalší významný krok, ktorý umožnil riešenie otázky udržateľnosti s globálnym zameraním, sa vykonal v októbri 2019, keď EÚ spustila medzinárodnú platformu pre udržateľné financovanie (IPSF) spolu s krajinami, ktoré produkujú celkovo polovicu globálnych emisií skleníkových plynov. Zameriava sa na environmentálne udržateľné iniciatívy, najmä v oblastiach taxonómie, zverejňovania informácií, štandardov a značiek, ktoré sú pre investorov zásadné pre identifikáciu a využitie ekologických investičných príležitostí na celom svete.

V roku 2019 bola revidovaná regulácia troch európskych orgánov dohľadu ESMA (cenné papiere a trhy), EIOPA (dôchodky a poistenie) a EBA (banky). Od roku 2020 musia vo svojich činnostiach brať do úvahy environmentálne, sociálne a správne faktory a vypracovať akčné plány pre udržateľné financovanie ... a všetci sú na ceste k EMAS!

Aj keď budú na prechod k udržateľnejšiemu hospodárstvu potrebné súkromné finančné prostriedky, Európska investičná banka (EIB) je už teraz na čele a so svojou revidovanou stratégiou v oblasti klímy z konca roku 2019 podnikla nové kroky:

- EIB ukončí financovanie projektov v oblasti energie z fosílnych palív od konca roku 2021;
- Budúce financovanie urýchli inováciu čistej energie, energetickú účinnosť a obnoviteľné zdroje energie;
- Financovanie skupiny EIB uvoľní v priebehu desaťročia do roku 2030 jeden bilión eur na opatrenia v oblasti klímy a udržateľného životného prostredia;
- Skupina EIB zosúladí všetky finančné činnosti s cieľmi Parížskej dohody od konca roku 2020.

Skupina EIB hodnotí emisie skleníkových plynov v rámci projektov, ktoré financuje (s verejnou metodikou revidovanou v roku 2018) a zverejňuje informácie o svojej internej uhlíkovej stope už viac ako desať rokov. Skupina EIB sa zaregistrovala v EMAS v marci 2019 a bola ocenená čestným uznaním v rámci európskych cien EMAS 2019. Žiaľ, nie všetky jej budovy ani pôžičkové činnosti patria do tohto rozsahu pôsobnosti ... Zatiaľ?

Konferencia o trvalo udržateľnom hospodárení pre Agendu 2030

V novembri 2018 sa na konferencii nemeckého ministerstva životného prostredia preskúmala úloha podnikov pri dosahovaní globálnych cieľov udržateľnosti. Jedným z cieľov bol EMAS a udržateľné financovanie. Počas workshopu so zástupcami MSP a finančných inštitúcií, odborníkmi na životné prostredie a zamestnancami ministerstva boli identifikované štyri kľúčové prvky udržateľného financovania:

- 1) Implementácia jednotného štandardného prístupu k výpočtu environmentálneho dopadu organizácie na lepšiu porovnateľnosť nefinančných informácií
- 2) Povinná environmentálna správa vo výročnej správe organizácie s cieľom zvýšiť základ nefinančných údajov pre investorov
- 3) Presnejšia klasifikácia environmentálnych rizík organizácie a úsilie odmeňovať organizácie za prechod na udržateľné riadenie. Tento klasifikačný systém by sa dal kombinovať s programom výhod. Spoločnosti s nízkym rizikom, ako sú napríklad podniky registrované v EMAS, by mohli byť odmenené nižšími úrokovými sadzbami na finančných trhoch.
- 4) Povýšenie EMAS na ukazovateľ udržateľného riadenia, napr. ako prostriedok pre investorov na hodnotenie rizík neplatenia

DÔLEŽITOSŤ UDRŽATEĽNÉHO RIADENIA PRE UDRŽATEĽNÉ FINANCOVANIE A (POTENCIÁLNA) ÚLOHA SCHÉMY EMAS

Od nadobudnutia účinnosti smernice EÚ 2014/95 / EÚ a jej vnútroštátnych implementácií malo nefinančné výkazníctvo vyššiu prioritu.

Veľké spoločnosti, na ktoré sa väčšinou vzťahujú národné vykonávacie akty k smernici o sociálnej zodpovednosti podnikov (napr. v Nemecku), môžu svoje vykazovanie zakladať na národných, európskych alebo medzinárodných rámcoch. EMAS (okrem iných štandardov a usmernení) sa uznáva ako rámec pre podávanie správ o otázkach životného prostredia.¹²

Európska komisia tiež zdôrazňuje význam schémy EMAS vo svojich [Usmerneniach o nefinančnom vykazovaní](#), ktoré boli vyvinuté s cieľom uľahčiť implementáciu smernice EÚ.

Environmentálne hodnotenie podľa EMAS (príloha I) sa uznáva ako metodika na vykonávanie posudzovania významnosti. Na hodnotenie sektorovo špecifických problémov sú uvádzané aj sektorové referenčné dokumenty EMAS.¹³ Zmenená a doplnená príloha IV k nariadeniu o EMAS ďalej ponúka príležitosť na zahrnutie environmentálneho vyhlásenia EMAS do správ o udržateľnosti podniku.

Štúdie o zabehnutej praxi nefinančného výkazníctva ukazujú, že EMAS podľa CSR-RUG zatiaľ nemá žiadny význam v oblasti nefinančného výkazníctva.¹⁴

Dôležitosť udržateľného riadenia pre udržateľné financovanie a (potenciálna) úloha schémy EMAS

Trvalo udržateľné riadenie je dôležitou súčasťou udržateľného financovania, pretože podniková stratégia zameraná na ekologické (a sociálne) kritériá znižuje obchodné riziká. Implementácia systému riadenia, ktorý zaisťuje zaznamenanie, prevenciu a znižovanie environmentálnych obchodných rizík, zvyšuje bezpečnosť investícií pre účastníkov finančného trhu. Trvalo udržateľné riadenie si okrem toho vyžaduje stanovenie procesov a zodpovedností za neustále zlepšovanie a integráciu príslušných zainteresovaných strán. Udržateľné štruktúry riadenia preto podporujú budúcu životaschopnosť spoločností, a tým aj bezpečnosť investícií.

Organizácie EMAS už splňajú kvalifikácie z hľadiska ekologického rozmeru udržateľného riadenia. Implementujú systém riadenia, ktorý im umožňuje identifikovať riziká alebo príležitosti súvisiace so životným prostredím a neustále zlepšovať ich vplyv na životné prostredie. Okrem toho používaním EMAS tieto organizácie zabezpečujú súlad s environmentálnymi právnymi predpismi a dostávajú tak externé overenie od odborníka na životné prostredie, ktorý je schválený pre ich sektor.

EMAS doteraz hral pri hodnotení udržateľnosti ratingových agentúr alebo inštitucionálnych investorov dosť zanedbateľnú úlohu. To sa však v blízkej budúcnosti môže zmeniť, ak spoločnosti a financie preskúmajú a zistia potenciál EMAS.

ĎALŠIA LITERATÚRA A WEBOVÉ STRÁNKY

[Akčný plán: Financovanie udržateľného rastu](#)

[Medzinárodná platforma pre udržateľné financovanie \(IPSF\)](#)

[Legislatívne návrhy Európskej komisie o udržateľnom financovaní](#)

[Centrum pre udržateľné financovanie \(Nemecko\)](#)

[EMAS konferencia o trvalo udržateľnom hospodárení pre Agendu 2030](#)

¹² V prípade EMAS ako štandardu environmentálneho manažérstva sa to týka obsahových aspektov nefinančného výkazníctva.

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2017:215:FULL&from=DE>

¹⁴ https://econsense.de/app/uploads/2018/06/Studie-CSR-RUG_econsense-DGCN_2018.pdf

Publications Office

ISBN 978-92-76-17900-9

9 789276 179009
doi:10.2779/101568